

RØD VALGALLIANSE

(AKP (m-l) og uavhengige sosialister)

Kvinneavis august 1973

VI FÅR DE DÅRLIGSTE JOBbene

Bente Løvås er nr. 15 på Rød Valgallianses liste i Oslo. Hun er industriarbeider, og jobber på Freia.

PRAKTISERES LIKELØNN?
— For oss ble lik lønn for likt arbeid fastsatt ved forrige tariff-

oppgjør. Men dette er uthulet ved at menn og kvinner aldri har de samme jobbene. Bedriften avetter etter kvinner til sortering og pakning av sjokolade, og menn til kjøring av støpeanlegg. I overenskomsten mellom NAF og NNN (Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund) er alle jobbene kvinnene har plassert i de laveste lønnsgruppene.

— Hva slags arbeid får kvinner?
— Det mest ensformige og

rutinemessige. Det kan være ansvarsfullt og tungt, men det er likevel dårlig betalt. På grunn av dette er det stor gjennomtrekk blant kvinnene på bedriften, og dette gjør det vanskelig å skape et godt miljø.

— Har kvinnene de samme rettighetene som menn?

— Ja, stort sett. Men det er mange deltidsansatte kvinner. De får ikke fast jobb, og har en dags oppsigelse! Mangel på barnehageplasser og dobbelt arbeid i hjemmet tvinger dem til å ta den formen for arbeid. De utgjør en reserve-arbeidskraft som bedriften tar inn og kaster ut når de trenger det. De ser på jobben som noe midlertidig, og føler rimeligvis ikke ansvar for å bedre på arbeids- og lønnsforholdene. Få av dem er organisert, og klubben har gjort lite med det.

— Gjør fagforeningen noe spesielt for kvinnene?

— Nei, den arbeider som om det var full likestilling allerede. Det er gjort lite for å få vekk det store skillet mellom manns- og kvinnelønnene. Ingenting er gjort for å få barnehage ved bedriften. De få medlemstøtene vi har er lagt utenfor arbeidstida, så det er vanskelig for eksempel småbarnsmødre å komme. Det blir ikke lagt noen vekt på å få med kvinner i styret og utvalg. Trass i at Freia er en typisk kvinnebedrift, er det 4 kvinner av 11 i klubbstyret vårt.

— Hvorfor er det viktig å få med kvinnene i faglig arbeid?

— Deltagelse i produksjonen er et skritt på veien mot full frigjøring av kvinnen, men bare et skritt. Det må bli slutt på at kvinnene får de kjedeligste og dårligst betalte jobbene! Det må bygges ut så mange barnehager at alle som ønsker det kan gå ut i arbeidslivet. Vi må kjempe selv for å bedre våre forhold. Vi mangler erfaring, men vi har vilje og evner, og erfaring kan vi skaffe oss.

Vi kan — om vi vil

Det har ikkje vore likeløn i Oslo Kommune. I dei to lågaste lønnsklassane er det berre kvinner, ingen menn. No kan tilhøva verte endra til det betre:

I 1972 fremma Hilde Bojer, SF-representant i Oslo bystyre, eit framlegg som tok sikte på å få vekk lønsdiskrimineringa.

KVA SKJER?

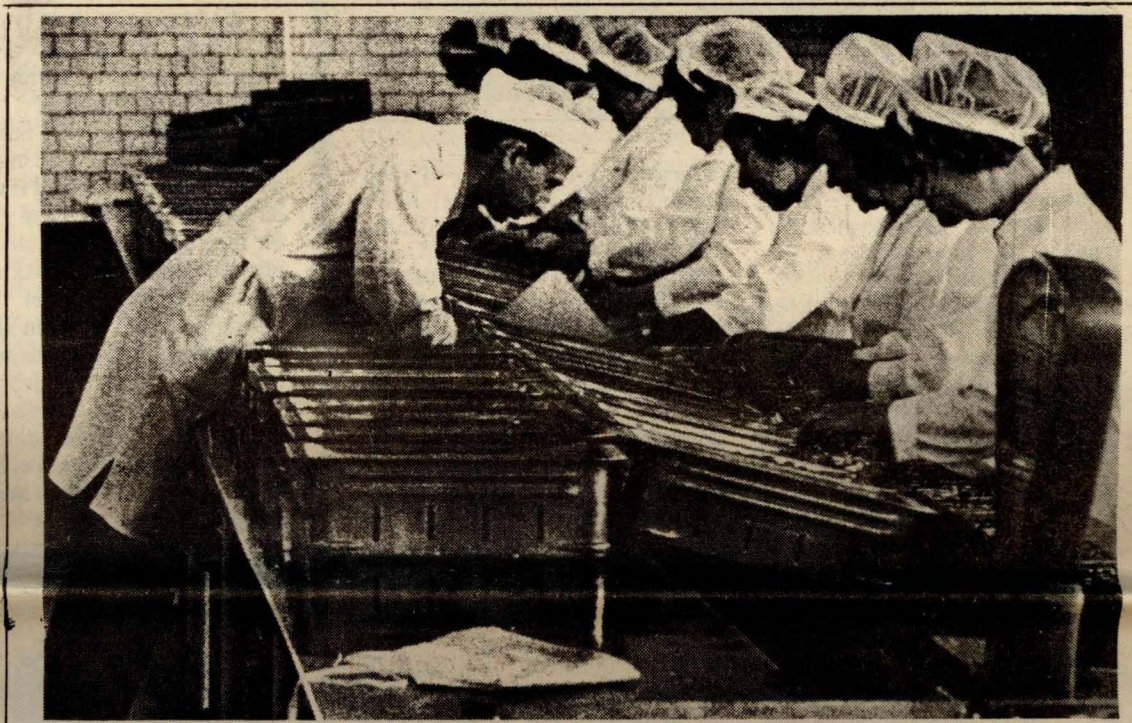
Framlegget vart handsama på vanleg måte.

— Nei, sa Lønnsrådmann Hartmann, — kommunen må avvise framlegget, eit statleg utval kan betre løyse problema seinare.

Då reagerte kvinnene: 13 kvinneorganisasjonar i Oslo samla seg om ei fråsegn. Dei kravde likeløn i kommunen. Kvinner skrev arge lesarbrev til avisene. Omlag heile Oslo-pressa ga saka skikkeleg dekking.

Så måtte styresmaktane bøye seg. I juni vedtok bystyret at det bør vere lik løn for likeverdig arbeid, og at kommunen skal føre ein aktiv likeløns-politikk

Kvinnene vann ein siger, fordi dei var aktive og sto saman. No må kvinner kontrollere at kommunen set vedtaket ut i livet, og verkeleg gjennomfører likeløn.

Konditoren: «I kvinder har nu engang ikke fysik til mænds arbejde». (Fra bladet «Kulturkampen», 1937)

Arbeider vi?

— Vi er omlag 2 millioner kvinner i Norge. 1,5 millioner av oss er i yrkesfør alder.

— I 1960 var 23 % av oss i arbeid, 56 % av dei ugifte og 95 % av dei gifte.

— Fleire av oss er komne i arbeid dei siste åra, t.d. var 23 % av dei gifte i arbeid i 1968.

— Dei fleste av oss husmødre ved sidan av!

KVA SLAG ARBEID HAR VI?

— 20 % er i industri, mest med tekstil og matvare.

— 20 % er i varehandel, mest i detaljbutikkane.

— 20 % er i lågare kontorarbeid.

— 13 % er i helsestellet, mest som pleiarar og avdelingshjelp.

— 10 % er lærerinner, mest i småskulen.

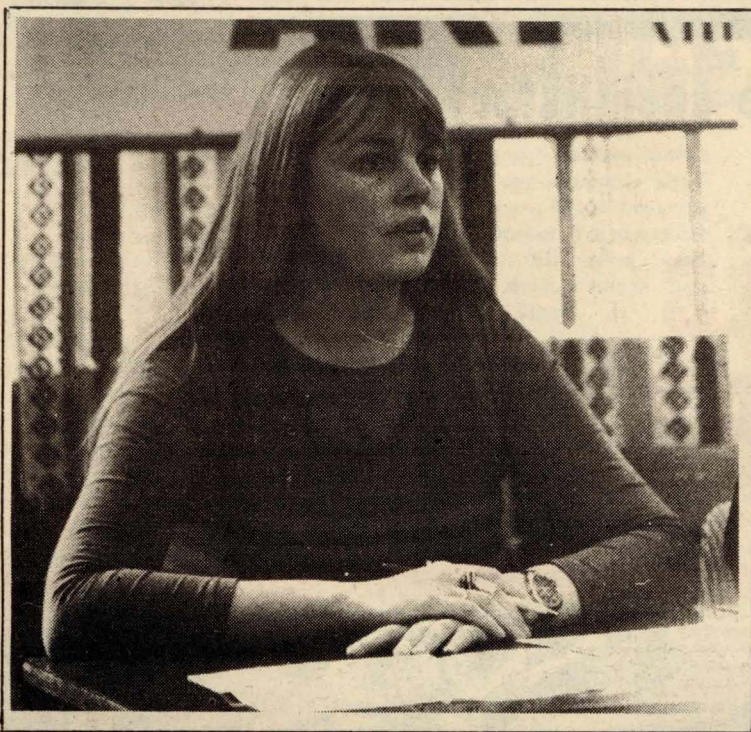
KVA SLAGS LØN FÅR VI?

— I 1969 hadde 80 % av kvinnene i industrien ei årsløn under 15 000, mot 12 % av mennene.

— I varehandelen tener kvinnene 25 % mindre enn menn.

— I kontorarbeid tener vi 10 % mindre enn menn. Vi er underbetalt — som kvinner.

«Sjukepleiarar er skiftarbeidarar»

Synne Holan er sjukepleiar i Tromsø, styremedlem i Troms krets av Norges Sykepleierforbund, 1. kvinne på Raud Vallianse si liste i Troms.

— A vere sjukepleiar er eit hardt yrke, med vanskeleg arbeidstilhøve og dårleg løn. Det er eit typisk kvinneyrke, også i det at vi har vore lite flinke til å betre tilhøva våre. Dei av oss som arbeider i sjukeavdeling er i røynda skiftarbeidarar. Men vi har ikkje vore rekna som det, og har difor ikkje fått dei rettane vi skulle ha krav på.

— Men det kjem 40-timers veker for dykk no?

— Ja, og den kan verte eit steg framover. Men dersom den skal gjennomførast «uten å ansette flere, uten å øke utgiftene og uten å senke den faglige standard» som det vert sagt, då vert det berre rasjonalisering og overtid kvar veker. Difor må vi alle på av-

delingane føre kamp for ei reell forkorting av arbeidstida, fleire folk med i arbeidet og med det betre tilhøve for pasientane.

Kvifor er De for få i arbeid?

— Mange årsaker, mellom anna at yrket vanskeleg går i hop med det å ha familie. Er du gift og har ungar, er du avhengig av mykje hjelp for å klare det. Mange må skifte jobb eller slutte.

— Kva slag krav bør de stille?

Krav om betre løn, løn som motsvarer arbeidsmengda og ansvaret. Og så betring av arbeidstilhøva og kompensasjon for vanskeleg vakter. Vi må vere vakne og kjempe imot freistnader på rasjonalisering. Desse krava må vi målbera gjennom fagforeninga vår, gjere den sterk og dugande til å betre kårane våre. Vi har mykje positiv røynsle frå Sjukepleieraksjonen '72, og må bruke den i foreninga til å fremja demokrati og evne til kamp.

«Kvinnene må få tru på seg sjølve»

Maja Galassen er 25 år og går på førskulelina ved lærarskolen i Bodø. Ho står på lista til Raud Vallianse i Nordland.

— Du har jobba i mest 4 år for å få praksis til å kome inn på skulen.

— Eg skjønna tidleg at utan utdanning ville livssituasjonen verda utrygg. Mor mi fekk ikkje utdanning, det var det berre brørne som fekk. Då far min døydde då

eg var to år, måtte ho ta dei jobbane ei kvinne utan utdanning kunne få. Eg kjenner og til fleire kvinner som ikkje kan forsørge seg sjøl. Men sjølv sagt er det ikkje berre økonomien som tel. Både det å kome ut og ha sosial omgang med andre, og det å få vere med i eit meningsfylt arbeid trur eg er viktig.

— Korleis er tilhøva for kvinner til å få ei utdanning?

— Ein ventar ikkje det same av ei jente som av en gut. Det er ein sjølsagt ting at alle gutar skal ta seg løna arbeid når dei vert vaksne, eitt arbeid som skal vare livet ut og forsørge ein familie.

— Men har kvinner like godt høve som menn til å utdanne seg?

— Stort sett vel dei ei kortare utdanning. Dersom dei gifter seg og får born, må dei ofte avbryte utdanninga, eller dei går ikkje ut i arbeid når dei er ferdige. Vanskane med daginstusjonar, leseplassar, bustad og økonomi, gjer at ei kvinne med born må vere sterk om ho skal greie å fullføre. For at vi kvinner skal kunne trasse vanskane som er lagt i vegen for oss, må vi få meir tru på oss sjølve.

«VANLIG HUSMOR»: Vi må slå MANGE OG GODE D

Toril Hausvik er husmor, 24 år gammel og gift med en tekstilarbeider. De har to barn, 6 og 3 1/2 år gamle, og venter det tredje i november. De bor i et boligområde 30 minutter fra Bergen sentrum. Toril Hausvik er aktiv i Kvinnefronten og i AKP (m-l).

DAGMAMMA FOR DYRT

— Toril, du er det vi kaller «vanlig husmor». Hvorfor har du valgt å være hjemme?

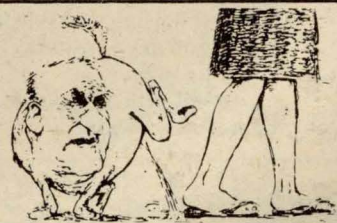
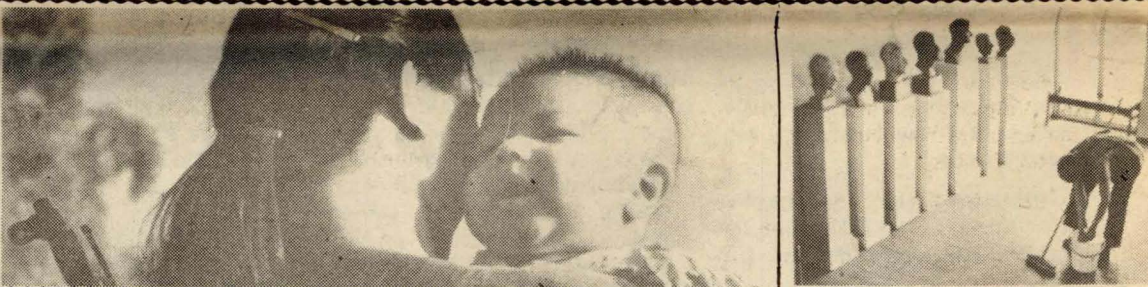
— Da må jeg si litt om situasjonen min. Jeg har ingen utdanning, giftet meg og fikk barn da jeg var 18 år. A være i arbeid for meg ville bety mye slit og lite utbytte. Lønnen på fabrikker og i butikker er lav, utgifter til dagmamma store. Dessuten ville jeg måtte være borte fra ungene alt for mye. Det er få jobber på stedet. Mannen min drar hjemmefra seks om morgenen og er tilbake halv seks om ettermiddagen, så hovedansvaret for ungene har jeg.

I vår situasjon foretrekker jeg å være hjemme, dessuten trives jeg med unger og husarbeid.

I BUTIKK FOR 8 KR TIMEN

— Men skal vi bare godta at det er umulig for kvinner med familie å delta i yrkeslivet uten å slite helsa av seg?

— Nei, vi må kjempe for at det skal bli mulig. Det viktigste er mange og gode daghjem, og vi må kreve heving av lønn i de såkalte kvinneyrker. Mange som står i butikk får 8 kroner i timen, det er rett og slett råttent. Arbeidsgiverne spekulerer i at kvinner er tilfeldig ansatt, at de

— I hele mitt liv har jeg elsket kvinnen, men også små barn og enfoldige dyr—

— På Stortinget kan jeg ikke se at kvinnene har stått opp og gitt nye impulser til styringspolitikken. De har fulgt sine menns partier også der.

— Etter siste kommunevalg hvor det ble en slags storm til fordel for valg på kvinner, kan jeg ikke innse at de har tilført oss noe særlig nytt, annet enn flere barnehaver. Det byr meg imot å tenke på at små barn skal sitte hjemme, uten mor, som befinner seg på Stortinget.

Anders Lange
i Aftenposten

HADDE DET VÆRT KYR, VILLE FORHOLDENE BLITT ANMELDT TIL DYREBESKYTTELSEN!

De forhold som svanger og fødende kvinner bys i Norge idag, er under en hver kritikk.

— Svangerskapskontrollen er ikke utbygd.

— Landet har 1700 senger å tilby de 70 000 kvinner som i løpet av ett år føder barn. Det er regnet ut at dette er 1000 plasser for lite.

— Små fødestuer blir lagt ned både i tettsteder og distrikter. Fødeplassene legges til de store sentralinstitusjonene. I Oslo f.eks. kan bare kvinner med ventende komplikasjoner få bestilt plass på en klinikk. Andre vet ikke hvor de skal ligge, før det er 5-7 minutter mellom riene. Da kan man bli henvist til Drøbak, Moss eller Drammen.

— Liggetiden ved klinikken blir uforsvarlig kort enkelte steder. 4-5 dager er for lite.

— Det er stor mangel på sykepleiere, jordmødre, gynekologer og barnepleiersker. Arbeidsforholdene for personalet er usædvanlig hardt. Om sommeren må hele avdelinger stenge.

— Det er 750 jordmødre i tjeneste i dag. 250 av dem arbeider i distriktene. Det er alt for få. I tillegg er arbeids- og lønnsforholdene så dårlige at nyrekruttering mangler.

Kvinnen i Lom aksjonerte da fødestua der ble truet av nedleggelse. Fødestua står i dag. Det er et eksempel å følge!

KVINNER KAN SLÅSS

At det nytter å kjempe for kvinnenes vilkår i fødesituasjonen har Kvinnefronten i Bergen vist. 9. mai i år holdt de et stort møte der stud.med. Rigmor Westin innledet om kvinnen i fødesituasjonen, og et panel av ansatte fra Haukeland sykehus svarte på spørsmål. Omlag 500 interesserte av begge kjønn var møtt fram. Debatten dreide seg hovedsaklig om erfaringer med bedøvelse ved fødsel, og spørs-

målet om hvorfor ikke menn fikk være tilstede ved hele fødselen. Resultatet av møtet var at en prøveordning med menn tilstede ble innført ved Kvinneklinikken. Ordninga ble så populær blandt de ansatte at nå blir alle menn spurt om de vil være tilstede ved hele fødselen. Nå arbeider Kvinnefronten for å få med to representanter i planleggingskomiteen for den nye Kvinneklinikken.

for å kunne delta i yrkeslivet AGHJEM VIKTIGST

ikke kjenner sine rettigheter og er redde for å miste jobben. Når kvinnene kjenner sine rettigheter, står de sterkere. Dette må Kvinnefronten og andre kvinneorganisasjoner drive opplysning om, og vi må støtte kvinner i lønnskamp. Vi må kreve fulle rettigheter for kvinner i deltidsarbeid, for dette er ofte det beste alternativet for kvinner med småbarn. På lengre sikt må vi kreve kortere arbeidstid for småbarnsforeldre. Det er viktig både for foreldrene og ungene.

ET ØKONOMISK FELLESKAP

— Føler du deg økonomisk avhengig av mannen din?

— Nei, Jeg oppfatter familien som et økonomisk fellesskap der mannen min og jeg bidrar på hver vår måte. Økonomi er ikke bare penger. Men mange kvinner er hardt økonomisk undertrykt i ekteskapet. De får sin kvote av mannen og kjeft når pengene ikke strekker til, og de må «be» om mer. Økonomisk selvstendighet er et viktig motiv for å ta arbeid utenfor hjemmet, selv om over-skuddet blir lite. Men økonomien er et problem for oss, mannen min er lavtlønnsarbeider, og jobber på akkord. Han tjener mellom 780 og 930 kroner hver

14.dag. Den variasjonen er litt av en nervepåkjenning.

— Hvordan er det mulig for en familie på fem å leve på dette?

— Vi greier det — såvidt. Men det er bittert at en mann i fullt arbeid skal tjene mindre enn det som trengs for at en familie skal leve godt. Arbeiderklassen har alltid sett det som viktig at en lønn skal kunne forsørge en familie. Det har ingenting med frigjøring å gjøre at en kvinne med små barn skal presses ut i arbeidslivet.

RETT TIL Å VÆRE SYK

— Er det andre krav du mener husmødrene bør sette fram?

— Vi må få rett til å være syke. Det er et mareritt å stelle unger når en er syk. På en fabrikk her i byen har arbeiderene fått igjennom at de kan ta seg fri opptil tre dager med full lønn — når kona er syk. Gratis husmorvikar under sykdom bør vi også ha.

VI MA STA SAMMEN

— Er det noe du synes er viktig ellers, i kvinnesak og politikk forøvrig?

— Ja, — solidaritet mellom alle kvinner.

Noen er husmødre med mann i arbeid, noen er yrkeskvinner, noen er enlige mødre. La oss godta at vi står i ulike situasjoner,

og ikke se skjevt til hverandre og misunne hverandre. Trygdehelsen vinner fram nettopp på grunn av misunnelse. Og det er klart at når en selv lever på eksistensminimum blir en forbanna når en hører om folk som kjøper strengt tatt unødvendige ting for sosial støtte de har fått. Vi må ikke gå på dette splittelsesforsøket fra kapitalen. Folk tvinges jo til å leve på trygd på grunn av det harde presset i samfunnet. De som har lite må lide for alle skjevhetene, mens de som lever flott på andres arbeid, går fri, og støtter Anders Lange.

Vi må kjempe med nebb og klør for å bevare de sosiale støttetiltak vi har. Det er opplagt at dette samfunnet produserer stadig flere «uproduktive» folk som ikke klarer presset, kastes på skraphaugen, og blir gående og føle seg som hår i suppa. Vi må arbeide for et sosialistisk samfunn der alle bidrar med sitt for å tjene fellesskapet, og ikke blir tynt for at kapitalistenes profitt skal økes.

Valgkampen er et viktig ledd i dette arbeidet. Rød Valgallianse skal ta opp vanlige folks problemer og vise vei for å løse dem. Jeg gleder meg til valgkampen.

Vi vet hvor skoen trykker!

HVORDAN HAR VIDET?

Kvinner — er det slik i Norge - 73 at vi liten eller ingen utdanning har, at vi underbetales på jobben, at yrkene våre er slitsomme og rutinepreget? At vi samtidig som vi er i jobb, steller ungene, huset og for mannen hjemme? At vi føder våre barn med smerte i drosjer, på lokalbåten eller på fødestuer som trues med nedleggelse — for etterpå å oppdage at ungene er vårt ansvar og at dette ansvaret betyr 24 timers arbeidsdag? At vi ingen ferier har og slett ikke kan være syke? Og at vi, når ungene er voksne, ikke duger til noe annet enn husstellet fordi utdanninga ikke strekker til og vi har glemt det vi engang lærte? Svaret er ja — vi kjenner det daglig på kroppen.

ALT HAR EN ARSAK

Men hva er årsaken til vår undertrykking? Hvem tjener på vår situasjon? Er det mannen vår? Aja, noe tjener han på å slippe det strevsomme husarbeidet, det slitne jaget fra dag-hjemmet via butikken til mid-dagslaginga. Noe tjener han på å være forsørger og familieoverhode. Men kan mannen vår ha egeninteresse av våre lave lønner, våre manglende arbeidsmuligheter, våre problemer i boligmiljøet? Nepe. La oss se om vi kan finne en rimeligere forklaring.

Rød Valgallianse støtter kvinnene i deres kamp på kvinnenes egne vilkår. Men er det ikke slik at her trengs gjensidig støtte? Bør ikke kvinnene støtte Rød Valgallianse, bl.a. av den grunn at den slåss for et nytt samfunn, et sosialistisk samfunn? Og at den kampen må vi støtte utfra våre egne interesser? Hvorfor det?

Under sosialismen trengs alle krefter til produktivt arbeid. Og det finnes ingen herskende klasser som har interesse av å undertrykke kvinnene. Bare der kan staten være et aktivt redskap for å legge forholdene til rette: Skaffe arbeidsplasser, gi skikkelige likeverdige lønner, støtte våre krav om utdanning, støtte og oppfordre til vår deltaking i det politiske arbeidet. Dobbeltarbeidet lettes ved at daghjem og fritidshjem skyter i været, kollektive vaskerier og matsteder letter strevet i det enkelte hjem.

Men vil alt være bra med det? Nei! Å forandre den innstillinga vi har til kvinner som mindreverdige er en hard og møysommelig prosess. Derfor må vi kvinner organisere oss også under sosialismen — og ikke gi opp kampen før alle rester av den reaksjonære ideologien er forsvunnet!

HVA MED BARN?

— Halvparten av Trondheims befolkning er kvinner, fjerdeparten er barn. Disse pluss den store gruppen billøse eldre, må daglig lide fordi en prioriterer

massebilismen framfor et kollektivt transport-tilbud.

— Barn er trafikk-modne først i 11-12 års alderen, og de rammes hardest av trafikkdøden.

— En fjerdedel av byens befolkning må få leke, men hvor? Løkkene, akebakkene og de stille bilfrie gatene er borte.

Vi krever økte bevilgninger til

bygging og vedlikehold av lekeplasser og barnehager.

Vi krever fortau, grundig skilting og redusert hastighet.

Dette er sakset fra en uttalelse til Trondheim bystyre fra: Trondheim Kvinnesaksforening, Sør-Trøndelag krets av Norges Husmorforbund, Kvinnefronten, Trondheim Demokratiske Kvinnelag og Nyfeministene.

— I 1970 var det daginstitusjons-plasser til omlag 12 000 barn.

Det betyr at mindre enn 2 % av alle barn under 2 år hadde plass!

— I 1970 var det behov for mellom 140 000, - 150 000 plasser for å dekke etterspørselen.

— Det samlede personalet i daginstitusjonene var på 1537, av dem var 40 % utdannede førskolelærere.

Vi er kapitalens arbeidskraftreserve! Vi er halvparten av befolkninga og utgjør enorme ressurser dersom vi slipper til. Men kapitalen trenger ikke alle i arbeidslivet. Kvinnene er den reserven som settes i arbeid når det trengs, og puttes tilbake i hjemmet uten trygd eller skjæmmende statistikker når det passer seg slik. A si at kvinnenes plass er i hjemmet gir anledning til å holde kvinnelønnene nede:

«Kvinnene er ikke familieforsørgere». Staten trenger ikke bygge daghjem til barna våre, vi passer dem selv. Vi trenger ikke skikkelig utdanning — vi bruker den jo bare til vi «blir gift». Vi ser hvordan oppfatningene som pumpes inn i oss blir til våpen som holder oss nede — mens kapitalen sitter og tjener på vår fornærelse.

DEN SOM HAR SKOEN PÅ

Skal vi sitte og vente på å bli frigjort? Kan «noen» gi oss utdanning, arbeid og likeverd? Nei! Den som har skoen på, kjenner best hvor den trykker, og må selv sørge for å få den av og skaffe seg bedre fottøy. Derfor er det vi kvinner som må gå i spissen for vår egen frigjøring! Vi trenger våre egne organisasjoner til å diskutere den stillinga vi har i samfunnet, bli tryggere på våre egen evner og legge opp hvordan vi skal slåss. Det er en voksende kvinnebevegelse i Norge og vi må slutte oss til den!

Vi har en lang vei å gå — men vi vil seire!
Kitty Strand

Kvinnekamp

Når ei kvinne kan sitte i en rullestol fordi engelske kuler har boret seg inn i hennes ryggrad og si at hun ikke angrer på at hun blei med på den aksjonen den gangen men at hun gråter når hennes kamerater drar ut for å fortsette kampen mot imperialistene gråter ikke fordi hun er lammet fra livet og ned men fordi hun ikke lenger er med og slåss gråter fordi hun føler at hun ikke har gjort nok er det ikke da vi skjønner at kvinnene må være med?

Dette diktet skrev jeg etter å ha sett et intervju med ei IRA-kvinne på TV. (IRA Irlands Revolusjonære Armé).
Line, Asker.

SJØL- BESTEMT ABORT — EN KVINNE- RETTIGHET

Hvem rammer abortloven idag?

Antallet søknader stiger, i 1971 var det 1,6% av alle norske kvinner i barnefødende alder som søkte om abort. De fleste er ugifte eller svært unge kvinner. Dette behovet er ikke skapt fordi fler og fler blir syke og derfor ikke kan bære fram barnet, men fordi de ikke har kunnskap om prevensjon og ikke har muligheter til å ta skikkelig hånd om barnet.

Abortnemndene har ikke lik praksis. Mange steder er det legens moralske innstilling som avgjør svaret. Og mange steder er det slik at lang vei og redsel for legens reaksjon får kvinnene til å komme for seint med søknadene sine.

Loven rammer kvinnene i utkantstrøkene!

— Kvinnene i arbeiderklassen har høyere søknadsprosent enn kvinner i høyere sosiale lag. Dette BADE fordi arbeiderkvinnene har dårligere råd til å beholde barnet, har mindre kjennskap til prevensjon OG fordi kvinnene fra bedrestilte lag kan reise til England eller få abort gjennom forbindelser.

Loven rammer kvinnene i arbeiderklassen hardest!

Hvem bør bestemme?

— skal kvinnene fortsatt overlates til ulike legers ulike syn, til vilkårlighet og moralsk press?

— eller skal kvinnene SJØL, nettopp fordi det er DE som bærer ansvaret, være den som sier det siste ord?

— alle vi kvinner rammes av den nedvurderingen som ligger i motstandernes argumenter om at vi er for ustabile til sjøl å ta ansvaret!

Skal abort bli en prevensjonsmetode?

— motstanderne sier det. Men hvilken kvinne ville ikke ha ønsket å velge FØR enn etter? Problemet vårt er nettopp at vi idag IKKE får kjennskap til prevensjon!

Hvilke krav må vi stille?

— at kvinner skal få bestemme sjøl!

— at alle norske kvinner skal gis skikkelig prevensjonsveiledning!

— at vi får økonomiske muligheter til å få de barna vi ønsker!

STOPP HETSEN MOT ENSLIGE MØDRE

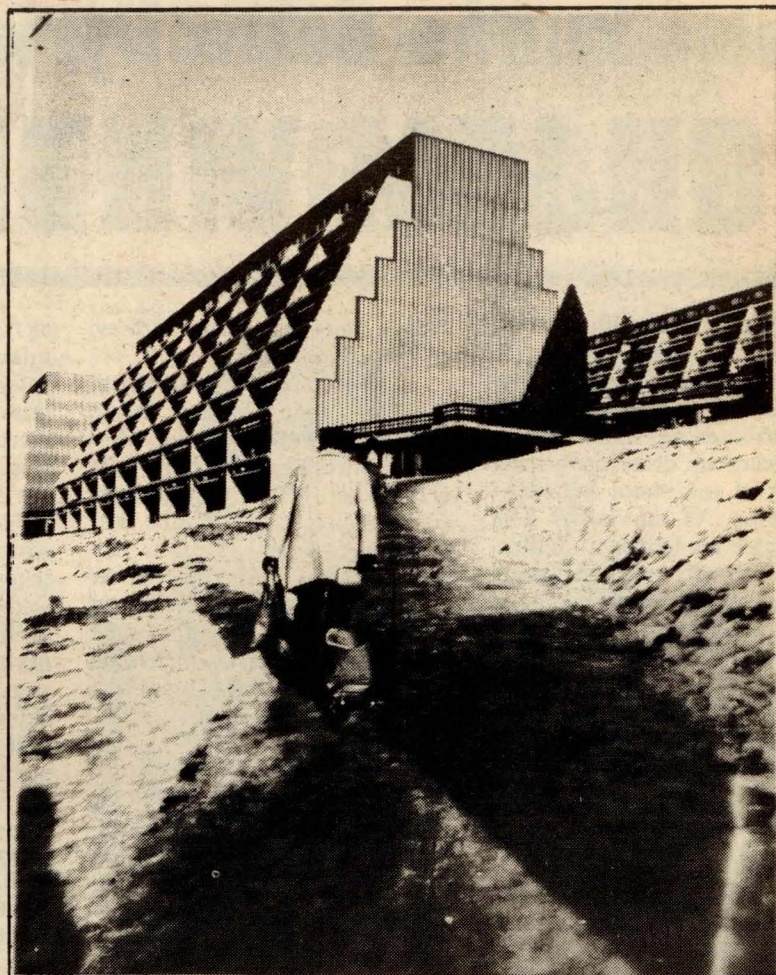
Omkring 10 000 enslige mødre mottar folketrykdsstønad. Levestandarden deres ligger omkring eksistensminimum. I byområder kan inntektene bli omlag 14.000 kr. årlig, det dekker knapt mat, hus, strøm og klær.

Mulighetene for å heve levestandard ved inntekt utenom trygd og barnebidrag er svært små. Alternativet er å ha full jobb. Og skal kvinnen i jobb, må barna passes av andre. Og det koster penger. Med lave kvinnelønner, kan det ofte være slik at den økonomiske «gevinsten» ved å jobbe spises opp av utgifter til barnepass. Dersom dette er mulig å skaffe.

I tillegg til de økonomiske, har den enslige mora store sosiale problemer. Å være alene om stellet av barna er en svær arbeidsbyrde, i tillegg til den isolasjonen som rammer alle og den «moralske» forargelse som rammer endel. De enslige mødre har mange grunner til å føle seg som en pariakaste i samfunnet.

Mot denne gruppa er det lenge rettet hatske angrep, og et resultat av denne hetesen er at loven om støtte nå er endret, slik at støtten gjøres avhengig av at moren «beviselig ikke lever sammen med barnefaren». Resultatet er at de enslige mødre utsettes for systematisk mistenkeliggjørelse av sitt allerede mangre privatliv! Slik er terror mot en vanskeligstilt gruppe. Vi må støtte:

— Enslige mødres økonomiske og sosiale kår må bedres!
— Den diskriminerende lovendringen må vekk!

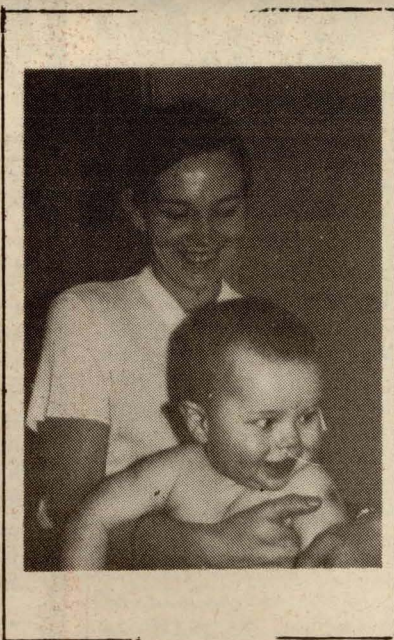

Vi kjenner dyrtida på kroppen!

Ellen Pedersen er husmor — mor til to — og bor i en drabantby i Oslo. Hun står på Rød Valgallianses liste i Oslo. Tidligere jobbet hun på Freia Sjokoladefabrikk.

HVORFOR SLUTTET DU?

— Da yngstemann kom, hadde jeg ingen muligheter til å få begge inn på daghjem. Det fantes ikke plasser til det i området. Det var ikke så mye jeg hadde igjen av lønna når skatten var trukket, så utgift til dagmamma ville slukt resten. Da kunne jeg like godt slutte. Hadde det ikke vært for daghjemsproblemet, hadde jeg nok jobbet videre. Mest fordi et lønningspose ikke lenger rekker til å dekke de daglige behovene i en familie med to små unger 'og høy husleie.

— HVA TAR MEST AV LØNNA?

— Lønna går til husleie og de daglige innkjøpene. Det går mye mat i to gutter, bleier og barnetøy tar også sitt. Husholdningsbudsjettet blir strammere og strammere, å sette i hop en billig og samtidig fullverdig kost er nesten umulig. Vi som bruker mesteparten av lønna til mat, merker på kroppen hvor urettferdig den vanvittige momsbeskattninga av matvarer er.

— I Kvinnefrontgruppa her oppe bestemt vi oss for å aksjonere mot momsens, og vi møtte fin reaksjon fra de andre kvinnene. Når Anders Lange sier vekk med direkte skatt, men behold momsens, da er det ingen hjelp for oss. Vi må slåss for Rød Valgallianses dobbelt krav: Senk skattetrykket — bort med momsens!

Hva forteller listene?

En foreløpig oversikt over listene til Arbeiderpartiet (AP) Sosialistisk Valgforbund (SV) og Rød Valgallianse (RV) forteller oss litt om kvinnerepresentasjonen:

Kvinner på førsteplass:
AP: 3 av 19
SV: 2 av 19
RV: 6 av 19

Kvinner på annenplass:
AP: 4 av 19
SV: 5 av 19
RV: 13 av 19

Antall nominerte kvinner tilsammen på de fem første plassene:
AP: 18
SV: 26
RV: 40

Rød Valgallianse

Rød Valgallianse sentralt: tlf. 42 62 69. Adresse: c/o AKP (m-l), boks 211, Sentrum, Oslo 1.

Kontoret for Oslo-distriktet: tlf. 69 54 83, adresse: Uranienborgvn. 11, Oslo.

Kontoret for Sør-Trøndelag: Koefoedgetan. 7 c.

Klassekampen- valgabonnement

For kr. 10.- får du valgabonnement på AKP (m-l)s avis Klassekampen. Det varer fram til 1. oktober. Tilbudet gjelder for nye abonnenter. Merk postgiroinnbetalingskortet «Valgabonnement».

ORDINÆRE

ABONNEMENTSPRISER

1/1 år: kr. 60.00, 1/2 år: kr. 35.00, 3 mndr. kr. 18.00.

Send penger på POSTGIROKONTO 20 66 99. Adresse er Klassekampen, boks 6179, Etterstad, Oslo 6. Ønsker dere å få tilsendt regning, så er det i orden.

SEND STØTTE!

Om du ikke finner noen representanter for Rød Valgallianse lokalt med en gang, så bruk denne talongen:

TIL RØD VALGALLIANSE
Boks 211, Sentrum, Oslo 1.

Jeg vil gjerne delta i valg arbeidet for Rød Valgallianse.

Jeg ber om nærmere opplysninger.

Jeg støtter Rød Valgallianse, og har sendt økonomisk støtte til Kampfondet, postgirokonto 2 20 81 30, postboks 9152, Vaterland, Oslo 1.

navn

adresse

yrke

Ansvarlige redaktører og utgivere for denne avisa er Kitty Strand og Finn Sjøe. Bilag til

Klassekampen nr. 26. Trykt i Samhold-Trykk, Gjøvik.

Støtt Valgkampen økonomisk:
Send penger til Kampfondet

postgiro 2 20 81 30, postboks 9152, Vaterland, Oslo